

Ügyiratszám: MN/8536-8/2013.

Ügyintéző: **személyes adat**

Tárgy: hivatalból indított eljárás megszüntetése

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsának

1087/2013. (VI.26.) számú

VÉGZÉSE

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa (a továbbiakban: **Médiatanács**) a **személyes adat** által képviselt **MTM-SBS Televízió Zrt.** (TV2, 1145 Budapest, Róna u. 174.; a továbbiakban: **Médiaszolgáltató**) TV2 csatornája által 2013. március 16-án sugárzott „Tények” című műsorszám 18:50:31-kor kezdődött, a Samsung Galaxy S4 okostelefonról szóló összeállításával kapcsolatban - a burkolt kereskedelmi közlemény közzétételének tilalmára vonatkozó törvényi rendelkezés megsértése tárgyában - hivatalból indított eljárását

megszünteti.

E végzés ellen fellebbezésnek nincs helye. A végzés felülvizsgálata a végzés közlésétől számított 15 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz címzett, a Médiatanácsához három példányban benyújtott kérelemben kezdeményezhető. A bíróság a végzést nemperes eljárásban 30 napon belül vizsgálja felül.

Indokolás

A Médiatanács a mediaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: **Mttv.**) 167. § (1) bekezdésében foglalt általános hatósági felügyelet keretében, hivatalból vizsgálta a Médiaszolgáltató TV2 mediaszolgáltatásának 2012. márciusi műsorfolyamát, és az alábbiakat tapasztalta.

A „Tények” című műsorszám 2013. március 16-i adása az alábbi szegmensekből tevődött össze:

18:30:02-18:38:57 óra között: Mindenkit kimentettek – beszámoló az M1-es autópályán rekedt bajbajutott emberek mentéséről, részletek bevágása a belügyminiszter és a katasztrófavédelem vezetőjének beszámolóiból;

18:38:58-18:44:28 óra között: Több tízezeren még mindig áram nélkül vannak, és fennakadás alakult ki a távolsági közlekedésben;

18:44:29-18:46:25 óra között: Riport az autópályán ragadt fiatalokkal, illetve a vonaton éjszakázó amerikai diákcsoport vezetőjével;

18:46:26-18:48:04 óra között: Melegedőket nyitottak az autópályák mellett és információk a Vöröskereszt operatív intézkedéseiről;

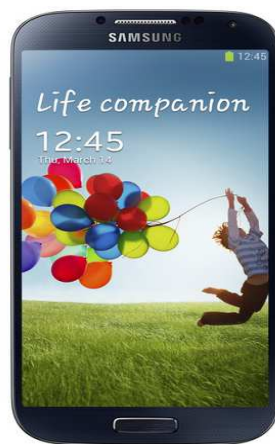
18:48:05-18:49:47 óra között: Helyszíni beszámoló néhány, az otthonában megfagyott ember lakóhelyéről, és megdőlt az országos hidegrekord, prognózis az időkép.hu munkatársától;

18:50:31-18:51:39 óra között:

Műsorvezető: „Bemutatták a Samsung legújabb okostelefonját, a Galaxy S4-et. A cég most kivételesen Amerikában tartotta a hivatalos sajtótájékoztatót, New Yorkból Várkonyi Andrea küldött tudósítást.”

Várkonyi Andrea: „Helyi idő szerint este hét órakor leplezte le a Samsung a legújabb okostelefonját itt New Yorkban. Az esemény két helyszínen zajlott. Az egyik az innen nem messze lévő Radio City Hallban, ahova a Samsung meghívottjai érkeztek és a sajtó képviselői a világ minden tájáról, a másik itt a Times Square-en, ahol az érdeklődők az óriás kivetítőkön láthatták a Radio City Hallban zajló eseményeket. Ez egyébként azért is volt egy rendhagyó esemény New Yorkban, mert a Samsung eddig mindig Koreában, illetve külön Európában vezette be új termékeit, ezúttal azonban nyíltan egy vizsgát akartak intézni a legnagyobb konkurensükkel, az Apple-lel szemben azzal, hogy most New Yorkban mutatták be az új készüléküket. Az, hogy ez milyen sikert hoz, azt a következő hónapokban az eladásokból a cégek megtudják. A Tényeket Várkonyi Andrea tudósította New Yorkból.”

A fenti beszámolóhoz az alábbi képek társultak:

A hatósági ellenőrzés megállapításai alapján felmerült a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: **Smtv.**) 20. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés megsértése.

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: **Ket.**) 29. § (1) bekezdésében foglaltak alapján, a Médiatanács az Mttv. 182. § c) pontjában foglalt hatáskörében hivatalból 2013. április 4-én hatósági eljárást indított a Médiaszolgáltatóval szemben, melyről 588/2013. (IV.4.) számú, MN/8536-4/2013. ügyiratszámú végzésében a Ket. 29. § (3) bekezdés a) pontja alapján, a Ket. 29. § (5) bekezdés szerinti tartalommal értesítette a Médiaszolgáltatót, tájékoztatta a hatósági ellenőrzés megállapításairól, továbbá felhívta a figyelmét arra, hogy az eljárás során a Ket. 51. § (1) bekezdése alapján nyilatkozattételi és a Ket. 68. § (1) bekezdése alapján iratbetekintési jog illeti meg.

A Médiaszolgáltató az eljárás megindításáról értesítő végzést a tértivevény tanúsága szerint 2013. április 10-én vette át, és megfelelően igazolt képviselője útján 2013. április 29-én érkezett nyilatkozatában előadta, hogy álláspontja szerint a tárgybeli műsorszám nem merítette ki sem a burkolt reklámozás, sem a burkolt kereskedelmi közlemény fogalmát. A tárgybeli műsorrész nem a termékre fókuszált, hanem a bemutatóval foglalkozott, egy világszenzációnak számító technikai újdonsághoz kapcsolódó érdekességről számolt be. A műsorszegmens a helyszínekre koncentrált, amelyek a beszámolót érdekessé, hírértékűvé tették.

Rögzítette továbbá, hogy sem a telefon forgalmazójától, sem annak gyártójától, sem egyéb harmadik személytől semmilyen ellenszolgáltatásban nem részesült, a tárgybeli műsorszegmenst kizárólag az érdekesség, a nagyvilág híreiről szóló tudósítás keretében sugározta, a közlés indokául semmilyen kereskedelmi megrendelés, megállapodás, vagy bármely más kereskedelmi szándék nem szolgált.

A Médiaszolgáltató véleménye szerint a műsorszámokban nem szerepelt sem reklámértékű, sem vásárlásra ösztönző információ, így semmilyen termékjellemző, ár, beszerzési hely, elérhetőség stb. nem jelent meg. Semmilyen információ nem került közlésre a termék bármely minőségéről, vagy tulajdonságáról.

A Médiaszolgáltató tudomása szerint egyebekben a bemutatott technikai újdonságról – annak érdekessége, hírértéke miatt – a médiumok világszerte beszámoltak.

Előadta továbbá, hogy a burkolt reklámozás tényét mindig az egész műsorszám alapján szükséges értékelni oly módon, hogy az a törvényi előírások fennállásával együtt a műsor kontextusában milyen szerepet tölt be.

A Médiaszolgáltató hivatkozva az Smtv. 20. § (3) bekezdésében, valamint az Mttv. 203. § 4., 20. és 59. pontjában foglaltakra, rögzítette, hogy az Mttv. 203. § 20. pontja értelmében a reklám a kereskedelmi közlemény egyik formája, a két fogalom tehát nem egymás szinonimája. Az Mttv. 203. § 4. pontja kifejezetten megkülönbözteti a burkolt kereskedelmi közleményt a burkolt reklámtól, annak rögzítésével, hogy *„burkolt reklámnak minősülhet a kereskedelmi közlemény céljait szolgáló közlemény abban az esetben is, ha nem ellenszolgáltatás fejében került közzétételre”*.

Álláspontja szerint az Mttv. 203. § 4. és 20. pontjának együttes értelmezéséből nyilvánvaló, hogy a törvényalkotó akarata szerint, amennyiben bármely közlemény ellenérték nélkül kerül közzétételre, úgy az burkolt kereskedelmi közleménynek nem minősülhet. Az ellenérték nélkül közzétett bármely tartalom tehát kizárólag burkolt reklámnak minősülhet, feltéve, ha ennek jellemzői megállapíthatók.

Tekintve, hogy a Médiaszolgáltató a kifogásolt műsortartalomért semmilyen ellenértéket nem kapott, így az burkolt kereskedelmi közleménynek nem minősülhet, tehát kizárólag azt kell vizsgálni, hogy az burkolt reklámnak minősülhet-e.

A Médiaszolgáltató szerint az Mttv. alapján reklámnak kizárólag azon közlés, vagy tájékoztatás minősülhet, amely valamely termék értékesítésének előmozdítását szolgálja. Az Mttv. vonatkozó rendelkezései alapján az értékesítés előmozdításának megállapításához nem elegendő az adott termék bemutatása, hanem ahhoz további vásárlásra ösztönző információ közlése is szükséges. Reklámnak tehát csak az olyan közlemény minősülhet, amely egyértelműen és célzottan, direkt módon, az adott termék vagy szolgáltatás értékesítésének vagy más módon történő igénybevételenek előmozdítását célozza, illetve ebből a célból az adott vállalkozás nevének, megjelölésének, tevékenységének népszerűsítésére, vagy árujának, árujelzőkének, ismertségének növelésére irányul.

A közlésnek tehát az ellenszolgáltatáson felül a reklámra vonatkozó további aktív, terméket, árut kifejezetten és konkrétan népszerűsítő módját is ki kellene merítenie ahhoz, hogy az burkolt reklámnak minősüljön.

Tekintettel arra, hogy véleménye szerint a tárgyi eset nem valósított meg burkolt reklámozást, a Médiaszolgáltató az eljárás megszüntetését kérte.

A Médiatanács a rendelkezésre álló adatok, különösen a Médiaszolgáltató nyilatkozata és a hatósági ellenőrzés megállapításai alapján az alábbi tényállást állapította meg, és azt az alábbiak szerint értékelte:

A Médiaszolgáltató a 2013. március 16-án 18 óra 30 perctől sugárzott „Tények” című hírműsorszám utolsó, a Samsung Galaxy S4 kereskedelmi forgalomba hozásáról szóló szegmensének bemutatásával nem sértette meg a burkolt kereskedelmi közlemény közzétételének tilalmára vonatkozó rendelkezést, az alábbi indokok miatt.

Az Mttv. 203. § 20. pontja értelmében a *„kereskedelmi közlemény: olyan médiatartalom, amelynek célja gazdasági tevékenységet folytató természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság árujának, szolgáltatásának vagy arculatának közvetlen vagy közvetett népszerűsítése. Az ilyen tartalmak fizetés vagy hasonló ellenszolgáltatás ellenében, vagy önreklámozás céljából kísérik a médiatartalmakat, vagy szerepelnek abban”.*

Az Mttv. 203. § 4. pontja értelmében a burkolt kereskedelmi közlemény *„olyan kereskedelmi közlemény, amelynek közzététele természetét tekintve megtéveszti a közönséget. Burkolt reklámnak minősülhet a kereskedelmi közlemény céljait szolgáló közlemény abban az esetben is, ha nem ellenszolgáltatás fejében került közzétételre”.*

Az Mttv. 203. § 59. pontja határozza meg a reklám fogalmát:

„olyan – műsorszámnak minősülő – közlés, tájékoztatás, illetve megjelenítési mód, amely valamely birtokba vehető forgalomképes ingó dolog – ideértve a pénzt, az értékpapírt és a pénzügyi eszközt, valamint a dolog módjára hasznosítható természeti erőket -, szolgáltatás, ingatlan, vagyoni értékű jog értékesítésének vagy más módon történő igénybevételeinek előmozdítására, vagy e céllal összefüggésben a vállalkozás neve, megjelölése, tevékenysége népszerűsítésére vagy áru, árujelző ismertségének növelésére irányul.”

A burkolt kereskedelmi közlemény fogalmának második fordulata alapján azt kell vizsgálni, hogy a műsorrész - a korábbiakban ismertetett definíció alapján - a kereskedelmi közlemény céljait szolgálta-e úgy, hogy közben a Médiaszolgáltató a közönség számára ezt nem jelezte, azaz a közlemény közzététele megtévesztette a közönséget.

A burkolt kereskedelmi közlemény kereskedelmi üzenetet hordoz anélkül, hogy ezen jellegét nyíltan vállalná. Megtévesztő lehet a kereskedelmi közlemény, amely olyan kontextusban kerül bemutatásra, amelyben a közönség annak valódi természetét képtelen felismerni.

A hírműsorszám vizsgált szegmensében a Médiaszolgáltató arról adott tájékoztatást, hogy a Samsung New Yorkban bemutatta új „okostelefonját”. A mindennapi használati cikkeknek tekinthető mobiltelefonkészülékek, azok fejlődése, innovációja, egy, várhatóan sokak érdeklődésére számot tartó új készülék bemutatása a közönség számára hírértékkel bír, amelyről a beszámoló egy hírműsorszámban megengedett. Ettől függetlenül is, a médiaszabályozás és a médiahatósági jogalkalmazás keretei között annak meghatározása, hogy egy adott hírműsorszámban mely események kerüljenek bemutatásra, nem lehetséges, mindössze a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége szabhat annak határt, de utóbbi rendelkezés jelen esetben nem alkalmazható. Az eljárásban vizsgált kérdés tehát nem az, hogy lehetséges-e hírt adni egy új termék, vagy szolgáltatás bemutatójáról, hanem az, hogy a bemutatás hordoz-e olyan tartalmat, amely alapján annak *„közzététele természetét tekintve megtéveszti a közönséget”.* A *„megtévesztés”* tartalma itt nem azonos a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvény 3. § h) pontjában szereplő *„megtévesztő reklám”*-fogalomban meghatározott tartalommal (*„minden olyan reklám, amely bármilyen módon - beleértve a megjelenítését is - megtéveszti vagy megtévesztheti azokat a személyeket, akik felé irányul, vagy akiknek a tudomására juthat, és megtévesztő jellege miatt befolyásolhatja e személyek gazdasági magatartását, vagy ebből eredően a reklámozóval azonos vagy ahhoz hasonló tevékenységet folytató más vállalkozás jogait sérti vagy sértheti”),* hanem annál szűkebb. Az Smtv. és az Mttv. *„burkolt kereskedelmi közlemény”* fogalma, illetve annak tilalma arra irányul, hogy az adott médiatartalom kereskedelmi jellege felől tegyen közzé a médiaszolgáltató valós információt, azaz a közönség képes legyen annak felmérésére, hogy az adott tartalom kereskedelmi közlemény-e avagy sem. Hírműsorszámon belül, annak egyik szegmenséként kereskedelmi közlemény nem tehető közzé, tehát ha a jelen eljárásban vizsgált médiatartalom hordoz kereskedelmi jelleget, akkor a jogsértés megtörténte megállapítható.

A Médiatanács vizsgálatának fókuszában azon kérdés állt, hogy az önmagában kereskedelmi jelleggel nem rendelkező médiatartalomhoz (vagyis az új termék bemutatását kísérő esemény körülményeiről való beszámolóhoz) képest jelent-e meg a médiatartalomban olyan többletinformáció, amely kereskedelmi jellegű, és így – egy hírműsorszám részeként bemutatva – alkalmas lehetett a közönség megtévesztésére.

A hírműsorszámban közzétett beszámoló elsősorban az új termék bemutatójáról, mint széles körben érdeklődésre számot tartó eseményről szólt, a helyszínen jelen lévő tudósító is annak körülményeiről beszélt, magáról a készülékről pedig nem hangzott el semmilyen olyan információ, amely arra irányult volna, hogy a – közönséget megtévesztve – a rendezvényen bemutatásra került terméket népszerűsítse. Közvetlenül a készülékkel kapcsolatos „információnak” mindössze a készüléknek a beszámoló alatt közzétett képi bemutatása tekinthető. Ennek során a nézők azonban semmiféle olyan konkrét információval (akár a termék előnyös tulajdonságai, annak elérhetősége vagy ára révén) nem szembesültek, amelynek célja a termék közvetett vagy közvetlen népszerűsítése lett volna. Tekintettel arra, hogy egy ehhez hasonló termék bemutatója közérdekű információnak tekinthető (figyelemmel a potenciálisan érdeklődő felhasználók jelentős számára, valamint a gazdasági hírekben szintén gyakran említett éles rivalizálásra a mobiltelefon gyártó cégek között is), így, bár a bemutatójáról szóló tájékoztatás értelemszerűen növeli a termék ismertségét, mégsem tekinthető „jellegénél fogva megtévesztő” médiatartalomnak. A vizsgált médiatartalom alapján a közönség egyértelműen képes lehetett a tartalom megfelelő értékelésére, jellegénél értelmezésére. Mindazonáltal ez nem jelenti azt, hogy más olyan esetekben, ahol a hírműsorszámokban ehhez hasonló, gazdasági érdekeket is szolgálni képes tartalmak jelennek meg, a tájékoztatás megfelelő határai ne lennének túlléphetők; azaz, az egyértelműen reklámjellegű információknak nincsen helye a hírműsorszámokban.

A Médiatanács álláspontja szerint a hírről szóban elhangzott tájékoztatás alatt megjelent vizuális elemek tehát nem voltak alkalmasak arra, hogy megtéveszték a közönséget, ugyanis semmilyen reklámértékű információt nem hordoztak magukban. Ebből következően a burkolt kereskedelmi közlemény közzététele nem állapítható meg.

A Médiatanács meg kívánja jegyezni, hogy egyetért a Médiaszolgáltató azon álláspontjával, miszerint a műsorszámszegmens a termék bemutatójával foglalkozott, és nem fókuszált magára a termékre. Ezt erősíti meg az is, hogy a helyszíni tudósító semmilyen információt nem tett közzé magáról a készülékről. A telefonnal kapcsolatos képsorok bemutatása a Médiatanács szerint nem tekinthető indokolatlannak, az ugyanis közvetlenül az eseményhez kapcsolódott, és megjelenítésének módja nem lépte át a jogszerűség kereteit.

A Médiatanács álláspontja szerint tehát önmagában az, hogy a Médiaszolgáltató egy új, széles körű érdeklődésre számot tartó termék bemutatásával kapcsolatos eseményről anélkül nyújt tájékoztatást, hogy magáról a termékről reklámértékkel bíró információt mutatna be, nem hordoz magában „megtévesztő”-jellegűt. A mediaszolgáltatóknak ugyanakkor különös körültekintéssel kell eljárnia gazdasági élet szereplőivel kapcsolatos hírek közzétételekor, annak érdekében, hogy az objektív, tárgyilagos tájékoztatás az érintett termék, szolgáltatás népszerűsítésére (azaz vásárlásra, igénybevételre ösztönző hatás kiváltására) ne legyen – a közönséget megtévesztő módon, hírnek álcázva – alkalmas.

A Médiatanács a fentiek alapján megállapította, hogy a Médiaszolgáltató TV2 elnevezésű mediaszolgáltatása által 2013. március 16-án sugárzott „Tények” című műsorszám vizsgált összeállításának vonatkozásában - az Smtv. 20. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés vélelmezett megsértése tárgyában - megindított eljárás során jogsértést nem tárt fel, ezért a Ket. 31. § (1) bekezdés j) pontja alapján az eljárást megszüntette.

A Ket. 31. § (1) bekezdése szerint „a hatóság az eljárást megszünteti, ha
(...)
j) a hivatalbóli eljárás jogsértést nem tárt fel.”

A jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ket. 72. § (2) bekezdésében, továbbá az Mttv. 163. § (5) bekezdésében foglalt rendelkezéseken alapul. A jogorvoslat elbírálásának határidejét az Mttv. 164. § (1) bekezdése határozza meg.

Az eljárás során a Ket. 153. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezés szerinti eljárási költség nem merült fel.

Budapest, 2013. június 26.

a Médiatanács nevében

dr. Auer János s.k.
soros elnöki tisztséget ellátó tag

Dr. Koltay András s.k.
hitelesítő tag